

SÚ ZLYHÁVAJÚCE ŠTÁTY SKUTOČNÝM
ZDROJOM TERORIZMU? PROBLEMATIKA
SLABEJ ŠTÁTNOTI V OBDOBÍ PO 9/11

DO FAILED STATES REALLY BREED
TERRORISTS? PROBLEM OF STATE
FAILURE IN THE POST-9/11 ERA

LUCIA SPIŠIAKOVÁ

Uniwersytet Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy

ABSTRACT

The magnitude of the disaster of September 11, 2001 brought to bear a general recognition that terrorism is a global problem that required urgent attention. The response of the international community was a war on terror against murderous, oppressive, violent and hateful groups. Since then failed states have been considered as cradle and fertile grounds of terrorism, which threatens national as well as global security. This premise is based on the assertion that there is a direct link between failing states and international terrorism. However, the following text disputes this claim by using quantitative data and empirical research, and thus denies the whole concept of the war on terror leads by the USA and Great Britain.

KEY WORDS

failed states, terrorism, radicalism, 9/11, the international community

ABSTRAKT

Veľkosť katastrofy z 11. septembra 2001 priniesla všeobecné uznanie, že terorizmus je globálny problém, vyžadujúci si naliehavú pozornosť. Odpoveď medzinárodného spoločenstva bola vo forme boja proti teroru, a teda proti násilným, vražedným, despotickým a nenávisťným skupinám. Zlyhávajúce štáty sú od tejto doby považované za kolísku a úrodnú pôdu terorizmu, ktorý ohrozuje národnú, ako aj globálnu bezpečnosť. Táto premisa je založená na tvrdení, že existuje priame prepojenie medzi zlyhávajúcimi štátmi a medzinárodným terorizmom. Avšak nasledujúci text na základe kvantitatívnych údajov a empirického výskumu popiera toto tvrdenie, a tým pádom aj celú koncepciu boja proti teroru vedeú USA a Veľkou Britániou.

KEÚČOVÉ SLOVÁ:

zlyhávajúce štáty, terorizmus, radikalizmus, 9/11, medzinárodná komunita

ÚVOD

Zvýšená intenzita venovaná budovaniu mieru a obnove vojnou zničeného štátu v 90tych rokoch sa dnes stala ústredným bodom medzinárodných vzťahov. Nebezpečenstvo, ktoré tieto štáty predstavujú, v minulosti obmedzené hranicami štátu či hranicami susedných štátov je dnes uznané ako potenciálne globálne. V súčasnej dobe je zlyhanie jedného štátu zodpovedné za množstvo celosvetových hrozieb. Zlyhávajúce štáty sú považované za pravdepodobné bezpečnostné útočisko medzinárodných teroristických organizácií a cezhraničných povstaní. Ich územie tiež pôsobí ako anarchické potrubie prostredníctvom ktorého sa transportujú zbrane, drogy, peniaze a ľudia bez povšimnutia, čo v konečnom dôsledku vytvára problémy pre vlády mimo ich hraníc. Okrem toho, hrozby pre ľudstvo vo forme ekologickej degradácie, utečeneckých tokov, nákazlivých chorôb a hladomoru môžu zaťažiť zahraničné vlády, pretože zrútené štáty nedokážu zvládať humanitárne krízy. V neposlednom rade sa vnútorný chaos môže stať rakovinou pre celý región, šíriaci násilie do susedných krajín, neschopných riešiť problémy okrem tých vlastných. Kriminalita v týchto

štátoch sa stáva inštitucionalizovanou a konfliktné skupiny získaním podielu moci udržiavajú v spoločnosti zmätok.

Zástancovia vojny proti terorizmu pravidelne identifikujú zrútené štáty ako kauzálne premenné v hrozbe, ktorú predstavuje globálny terorizmus, pričom sa odvolávajú na afganské prepojenie s udalosťami z 9/11. Na jednej strane sú preukázateľné vnútorné problémy týchto štátov, ako aj ich nemalý vplyv na medzinárodnú politiku, no ich kauzálny vzťah s terorizmom nebol doposiaľ podrobený hlbšiemu prieskumu. Hypotéza, že zlyhávajúce štáty „vychovávajú“ teroristov, je považovaná, hlavne medzi politickými lídrami zapojenými do vojny proti terorizmu, ako samozrejma. Existencia istého prepojenia medzi terorizmom a zlyhávajúcimi štátmi je nepopierateľná, hlavne zo strany teoretikov zaoberajúcich sa teroristickými sieťami. Michael Innes argumentuje tým, že spomínaná hypotéza slúži ako intuitívny model pre tvorcov politik, ktorí majú záujem na konfrontácii teroristov v zahraničí. Autor konštatuje, že tieto konvenčné predpoklady zahltili akademický výskum, a že existuje len malý záujem o definovanie teroristických útočísk mimo tohto konceptuálneho modelu.¹

Tento príspevok sa snaží stavať na tvrdení Innesa, a teda na tom, že teroristické skupiny nepreukazujú dôkazné prepojenie so zlyhávajúcimi štátmi a v skutočnosti disponujú schopnosťami sa zakoreniť v Západných demokraciách. Kvantitatívne údaje o týchto štátoch, ako aj rozptyl teroristických organizácií budú poskytovať empirické dôkazy k nami vytvorenej hypotéze, a to že predstava o zlyhávajúcich štátoch a teroristickej hrozbe z nich vyplývajúcej je prehnaná a fundamentálne chybná. Zlyhanie štátu samé o sebe nevychováva a nepriťahuje teroristov. Ich atraktivita pre rôzne teroristické skupiny je podmienená špecifickou zhodou okolností. Tento príspevok za žiadnych okolností netvrdí, že vnútroštátne zlyhanie nikdy neprispieva k medzinárodnému terorizmu. V skutočnosti je jeho cieľom demonštrovať, že motívy smerujúce k zameraniu sa na zlyhávajúce štáty ako zdroj terorizmu sú zavádzajúce.

TERMINOLOGICKÉ VÝCHODISKÁ

Napriek aktuálnosti témy neexistuje jednotná terminológia zlyhania štátu. V praxi potom dochádza k tomu, že autori píšuci o slabosti štátu vytvárajú

¹ Innes, M. Terrorist Sanctuaries and Bosnia-Herzegovina: Challenging Conventional Assumptions, „Studies in Conflict and Terrorism“, 2005, nr. 28:4, s. 295-305.

rozmanité názvoslovia alebo používajú rôzne variácie termínov. Často krát sú zamieňané pojmy ako slabý (z angl. weak), zlyhávajúci (failing), neúspešný (failed), respektíve zrútený (collapsed) štát, bez toho aby si autori ujasnili, rozdiel medzi nimi. V súčasnosti zrejme najvplyvnejšiu typológiu zlyhania štátu rozpracoval R. I. Rotberg. Podobne ako weak state tak aj failed state definuje na základe poskytovania politických statkov svojim občanom. Podľa autora failed states stelesňujú pokročilé štádium slabosti. Stručne povedané, takéto štáty nedisponujú dostatočnou mierou bezpečia.² Väčšina z týchto štátov sú násilné. Neexistujú žiadne failed states, ktoré by nepodstúpili občiansku vojnu. Povedané inými slovami, štát neposkytuje takmer žiadne politické statky svojim občanom, ako napríklad Zimbabwe v roku 2011. Ale bez prítomnosti prebiehajúceho občianskeho konfliktu (ako v prípade konfliktov v Sudáne, DRC, Afganistane, Pakistane a iných), nemožno štát považovať za failed. V takýchto prípadoch je štát charakterizovaný ako failing resp. very weak.³

Jedným z prístupov, ktorý zlučuje odlišné pohľady na zlyhávajúci štát, je systém indikátorov vytvorený americkým think tankom *Fund for Peace*, ktorý za pomoci 12tich indikátorov už desať rokov vyhodnocuje stabilitu resp. nestabilitu jednotlivých štátov. Výsledky sú publikované v tzv. *Fragile State Index* (FSI), v spolupráci s časopisom *Foreign Policy*. Tieto hodnotenia sú založené na štyroch sociálnych, dvoch ekonomických a šiestich politicko-vojenských indikátoroch, ktoré však nemajú predpovedať, kedy by štáty mali zažiť svoje zrútenie, ale iba merajú náchylnosť štátu ku konfliktu alebo ku kolapsu. Práve táto databáza nám v ďalšej časti práci posluží na identifikovanie prvej dvadsiatky najnestabilnejších štátov sveta.⁴

Podobne ako kategória zlyhávajúcich štátov je nekoherentná aj literatúra zaoberajúca sa terorizmom. Cieľom tohto textu nie je nájsť vyhovujúcu definíciu terorizmu, a preto pre účely nášho výskumu využijeme definíciu ponúkanú organizáciou RAND, ktorá pravidelne aktualizuje *Worldwide Terrosim Incident Dataset* (RDWTI). Na základe RDWTI je terorizmus

2 Bezpečnosť má v tomto prípade užší význam – označuje zvládnutie hrozieb, udržanie vnútroštátneho poriadku, spoločenských štruktúr a právneho štátu. Priestor pre zmysluplné poskytovanie ďalších politických statkov je k dispozícii potom, čo je zaistená aspoň elementárna bezpečnosť obyvateľov pred násilím.

3 Rotberg, R.I. Failed and Weak States Defined, <http://robertrotberg.wordpress.com/2013/02/11/failed-and-weak-states-defined/>, (10.06.2015).

4 Fragile State Index, <http://fsi.fundforpeace.org/> (10.06.2015).

charakterizovaný na základe povahy činu a nie na základe páchatela alebo príčiny aktu, ako:

- násilie alebo hrozba násilia;
- úmyselné vyvolanie strachu a znepokojenia;
- zamýšľaný na vynútenie určitej akcie;
- motív musí obsahovať politický cieľ;
- všeobecne namierený proti civilnému obyvateľstvu;
- môže byť skupinový alebo individuálny.⁵

ZLYHÁVAJÚCE ŠTÁTY VS TERORIZMUS

Je obava týkajúca sa prepojenia zlyhávajúcich štátov a terorizmu skutočná? Alebo sa jedná len o predimenzovaný záujem mocností v súvislosti so zahájenou vojnou proti terorizmu? Jedna vec je nepopierateľná. Medzinárodný teroristi všeobecne nepochádzajú zo zlyhávajúcich štátov. Iba jeden únosca lietadla z 11. septembra 2001, pochádzal zo štátu, ktorý označujeme ako zlyhaný, z Libanonu. Zahraniční bojovníci, v Iraku, pochádzajú poväčšine z Egypta, Sýrie, Sudánu a Saudskej Arábie (v uvedenom poradí). Z 312 cezhraničných bojovníkov zajatých v Iraku medzi aprílom a októbrom 2005, jeden disponoval občianstvom zrúteného štátu, Somálska, traja zo štátu, ktorý zlyhal v minulosti a pravdepodobnosť opätovného zrútenia je veľká, Libanonu⁶. Mark Sageman uvádza, že teroristi spadajúci pod al-Qaidu, pochádzajú prevažne zo Saudskej Arábie, Egypta, Francúzska, Alžírsk, Maroka a Indonézie (v uvedenom poradí).⁷ Na základe *The 9 – 11 Commision Report*, možno len potvrdiť, že množstvo ľudí v spomínanej teroristickej organizácii pochádza zo Saudskej Arábie a Jemenu, žiadny zo zrúteného štátu, a iba 10% z ďalších krajín.⁸

Mnohé štúdie sa v súčasnosti zaoberajú práve množstvom zahraničných bojovníkov, ktorí sa pridali k sunnitským militantným organizáciám v Sýrsko-Irackom konflikte. Na začiatku roku 2015 ich množstvo presiah-

5 Worldwide Terrorism Incident Dataset, <http://www.rand.org/nsrd/projects/terrorism-incidents/about/definitions.html> (10.06.2015).

6 Filkins, D. Foreign Fighters Captured in Iraq Come From 27, Mostly Arab, Lands, „New York Times“ <http://query.nytimes.com/gst/fullpage.html?res=9B0DE2DF133FF932A15753C1A9639C8B63>, (12.06.2015).

7 Sageman, M., *Understanding Terror Networks*, University of Pennsylvania Press, Pennsylvania, 2004, s. 15.

8 The 9/11 Connision Report, www.9-11commission.gov/report/911Report.pdf, (12.06.2015).

lo 20 000, z čoho 1/5 sú obyvatelia krajín Západnej Európy. Tento konflikt možno zhodnotiť ako najväčšiu mobilizáciu zahraničných bojovníkov v krajinách s prevahou moslimskej populácie od roku 1945. Konflikt v súčasnosti predbehol ten afganský v osemdesiatych rokoch, do ktorého sa zapojilo viac ako 20 000 bojovníkov z tretích krajín. Pre účely nášho výskumu sú dôležité zlyhávajúce štáty a počty bojovníkov pochádzajúcich práve z týchto oblastí (viď Tabuľka 1). Pre porovnanie, zo Stredného východu sa do bojov zapojilo približne 11 000 bojovníkov a ďalších 3 000 pribudlo z krajín bývalého Sovietskeho zväzu. Najväčšie Európske krajiny, Francúzsko (1200), Spojené kráľovstvo (500 – 600) či Nemecko (500 – 600), súčasne produkujú aj najviac bojovníkov. Vzhľadom k počtu obyvateľov, sú najviac poznačené štáty ako Belgicko (440), Dánsko (100 -150) a Švédsko (150 – 180).⁹ V neposlednom rade, vychádzajúc zo štatistiky *The New York Times*, zo 780 ľudí v súčasnosti nachádzajúcich sa vo väznici Guantánamo, 39,9% pochádza zo zlyhávajúcich štátov (viď Tabuľka 1). Avšak po vylúčení Afganistanu z tohto zoznamu, je to len 13,8% obyvateľov zo zrútených, respektíve zlyhávajúcich štátov.¹⁰

9 Všetky údaje sú orientačné. Predpokladáme, že 5 - 10 percent cudzincov zomrelo, a ďalších 10 až 30 percent opustilo oblasť konfliktu. Samozrejme noví bojovníci každým dňom pribúdajú. Dôležité je avšak percentuálne porovnanie počtu bojovníkov zo silných, rozvinutých krajín a krajín, ktoré prechádzajú obdobím úpadku a štátnej slabosti. Peter R. Neumann, ICSR, <http://icsr.info/2015/01/foreign-fighter-total-syriairaq-now-exceeds-20000-surpasses-afghanistan-conflict-1980s/> (12.06.2015)

10 Kritéria zlyhania štátu preberáme z databázy *Fund for Peace - Fragile State Index*, ktorá je každoročne aktualizovaná. Naším predmetom skúmania sú štáty v prvej dvadsiatke tohto zoznamu, keďže tieto sú označované ako zrútené resp. ako štáty vysoko ohrozené zlyhaním.

Tabuľka č. 1				
Fragile State Index 2014	Počet/Názov medzinárodnej teroristickej organizácie	Počet väznených v Guantanamo-me k roku 2015	Počet zahraničných bojovníkov v Sýrii a Iraku k januáru 2015	Počet úmrtí spôsobených teroristickým útokom 1972-2009
1.	J. Sudán (1) al - Qaeda	0	0	104
2.	Somálsko (1) al - Qaeda	3	70	602
3.	C.A.R (0)	0	0	0
4.	DRC (0)	0	0	21
5.	Sudán (1) al - Qaeda	12	100	104
6.	Čad (0)	1	0	180
7.	Afganistan (7) al-Qaida, Islamic Movement of Uzbekistan, Haqqani network, Taliban, Islamic Movement of Uzbekistan, Al-Gama'at al-Islamiyya, Egyptian Islamic Jihad	63	50	4200
8.	Jemen (1) al - Qaeda	22	110	138
9.	Haiti (0)	0	0	5

10.	Pakistan	(7) al - Qaeda, Harakat ul-Mujahidin, Jaish-e-Mohammed, Lashkar-e Tayyiba, Lashkar-e Jhangvi, Tehrik-i-Taliban, Islamic Movement of Uzbekistan,	63	500	2958
11.	Zimbabwe	(0)	0	0	45
12.	Guinea	(0)	0	0	0
13.	Irak	(9) Abu Nidal Organization, Islamic State of Iraq and the Levant, Kata'ib Hezbollah, Palestine Liberation Front, HAMAS, Kurdistan Workers' Party, al-Qaeda Kurdish Battalions, Kata'ib Hezbollah, Abdullh Azzam Brigades	7	-	28 971
14.	Pobrežie Slonoviny	(0)	0	0	3
15.	Sýria	(3) Kongra-Gel (formerly Kurdistan Workers' Party), Islamic State of Iraq and the Levant, Al-Nusra Front	0	-	164

16.	Guinea Bis- sau	(1) al-Qaeda in the Islamic Maghreb	0	0	18
17.	Nigéria	(2) Boko Haram (Islamic State's West Africa Province), Ansaru,	0	neznámy	40
18.	Keňa	(0)	0	0	243
19.	Etiópia	(0)	0	0	212
20.	Burundi	(0)	0	0	27

Počet/Názov medzinárodnej teroristickej organizácie - U.S Department of State, Foreign Terrorists Organiza-
tions, <http://www.state.gov/j/ct/rls/other/des/123085.html> (12.06.2015).

Počet väznených v Guantana-me k roku 2015 za: The Guantanamo Docket, [http://projects.nytimes.com/guanta-
namo/transfer-countries](http://projects.nytimes.com/guanta-
namo/transfer-countries), (12.06.2015).

Počet zahraničných bojovníkov v Sýrii a Iraku k januáru 2015 - The Guantanamo Docket, [http://projects.nyti-
mes.com/guantanamo/transfer-countries](http://projects.nyti-
mes.com/guantanamo/transfer-countries), (12.06.2015).

Počet úmrtí spôsobených teroristickým útokom 1972-2009 - Worldwide Terrorism Incident Dataset, [http://
smapp.rand.org/rwtid/search_form.php](http://
smapp.rand.org/rwtid/search_form.php), (10.06.2015).

Počet úmrtí spôsobených teroristickým útokom 1972-2009 - J. Sudán: J.Sudán a Sudán boli ešte v čase realizácie
výskumu spojené, preto je počet úmrtí v oboch prípadoch rovnaký.

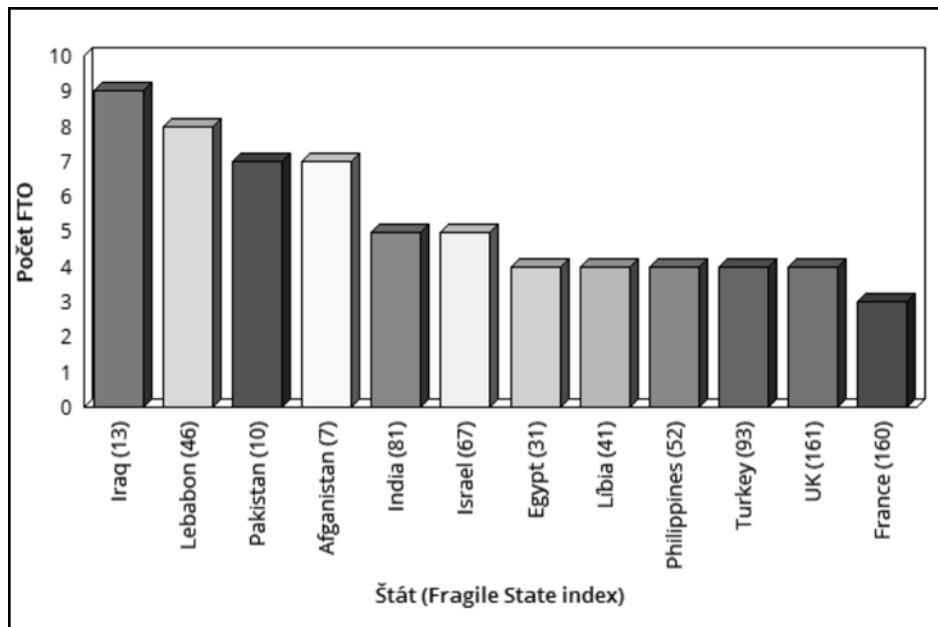
Okrem vyššie spomínaných sledovaných kritérií sme sa v neposlednom rade zamerali na medzinárodné teroristické organizácie (FTO), ktorých list pravidelne aktualizuje *US Department of State*. Ako tabuľka naznačuje, štáty označované ako najkrehkejšie vo *Fragile State Index* (2014), nepreukazujú nezvyčajne veľké množstvo FTO. V prípade, ak by zlyhávajúce štáty boli kolískou a základňou pre teroristické organizácie, očakávali by sme, že najrozvrátenejšie štáty vykazujú veľké množstvo teroristických skupín. Avšak, pri pohľade na tabuľku vidíme, že iba Afganistan, Pakistan a Irak, preukazujú zvýšené množstvo FTO. Zatiaľ čo 10 z 20 krajín nedisponuje žiadnou FTO a ďalších 5 len po jednej, a teda konkrétne celosvetovo zakorenenej organizácii al-Qaeda.

Graf č.1 vykresľuje krajiny s najväčším počtom teroristických organizácií. Pri každom štáte je v zátvorke uvedené číslo, ktoré daná krajina získala v rebríčku *Fragile State Index 2014* (FSI). Z grafu je evidentné, že neexistuje žiadne prepojenie medzi umiestnením štátu vo FSI a množstvom FTO v rámci daného teritória. Iba 3 štáty z 20 najnestabilnejších štátov tabuľky *Fragile State Index* sa objavili v grafe s najväčším množstvom FTO, a to Irak, Afganistan a Pakistan. Štáty ako Libanon, India, Izrael, Egypt, Filipíny, Turecko sa nachádzajú vo FSI na pozíciách, ktoré nie sú priamo ohrozené zrútením a v neposlednom rade je tu Veľká Británia a Francúzsko, ktoré sa zaraďujú v indexe na posledné priečky, a preto ich možno hodnotiť ako veľmi stabilné.¹¹ Tento graf nám teda len potvrdzuje nami stanovenú hypotézu.

Na záver sme sa v našom pozorovaní sústredili na množstvo úmrtí vo vybraných krajinách, spôsobených teroristickými útokmi. Túto premennú sme umiestnili do Tabuľky č. 1, pre lepšie pochopenie a ilustráciu. Opäť sme skúmali prvých dvadsať štátov FSI, keďže tieto by mali podľa nami vyvrátených domnienok vykazovať najviac úmrtí, keďže tu sídli najväčší počet FTO. Zatiaľ čo vysoké číslo úmrtí spôsobených teroristickými útokmi naznačuje povahu vnútroštátnych politik daných štátov, nižšie číslo automaticky neznamená, že tu teroristické skupiny nesídlia – skupiny môžu použiť štát ako základňu a nikdy žiadny teroristický čin v nej nevykonať. Opäť okrem Iraku, Afganistanu a Pakistanu, štáty nevykazujú nezvyčajne veľké množstvo úmrtí (viď Tabuľka č.1).

¹¹ Ibidem.

GRAF Č. 1 KRAJINY S NAJVÄČŠÍM POČTOM FTO A ICH UMIESTNENIE VO FSI

Z predchádzajúceho výskumu vyplývajú pre nás tri kľúčové zistenia: po prvé, nízka súvisnosť medzi zlyhaním štátu a počtom teroristických skupín tu sídliačich; po druhé, umiestnenie štátu v prvej dvadsiatke FSI, nemá priamočiarly vplyv na množstvo úmrtí spôsobených teroristickými útokmi v danej zemi; a po tretie, prítomnosť zvýšeného množstva FTO v krajinách, ktoré sa nenachádzajú vo FSI na popredných priečkach, ba dokonca niektoré z nich sú považované za stabilné demokracie.

Existujú pravdepodobne dva praktické dôvody prečo zlyhávajúce štáty negenerujú množstvo medzinárodných teroristov. Po prvé, aj napriek tomu že tí, ktorí bojujú v zlyhávajúcich štátoch, rozvíjajú zručnosti a taktiky síce hodnotné pre medzinárodných teroristov, no dopyt po týchto zručnostiach je len miestny. Po druhé, ak by niekto z týchto štátov mal záujem stať sa medzinárodným teroristom, je nepravdepodobné, že získa povolenie na ľahké prekračenie kontrol štátnych hraníc, a ak sa mu to podarí má minimálne problém so sofistikovanosťou operácií v ekonomicky a technologicky vyspelých spoločnostiach. V prípade, že medzinárodné teroristické siete hľadajú personál, dáva pre nich väčší zmysel trénovať tých, ktorí sa už aklimatizovali na život v rozvinutej spoločnosti, ktorá pre

nich znamená cieľ útokov a v neposlednom rade osoby nesúce cestovné pasy, ktoré nevzbudzujú pozornosť.¹²

ZÁVER

Post – konfliktné a nestabilné štáty sa stali záležitosťou prominentného záujmu tvorcov medzinárodnej politiky v posledných desaťročiach. Tieto štáty nielenže držia svoju populáciu v zajatí chudoby a neistoty ale rovnako môžu destabilizovať regionálnu a globálnu bezpečnosť. Vedľajšie účinky konfliktu, choroby a ekonomický kolaps, ohrozujú aj susedné štáty a ich občanov. Regionálna neistota je zvýšená keď sa veľmoci v rozvojom svete (ako napríklad Nigéria alebo Indonézia) dostanú do situácie vedúcej k zlyhaniu štátu. Vedľajšie účinky nadobudnú globálny rozmer keď významné energiu produkujúce štáty, regionálne hospodárske mocnosti a štáty kľúčové pre obchodné rokovania sa stanú slabými. A v neposlednom rade je potrebné spomenúť, ľudské obeť zlyhania štátu, kedy vlády nie sú schopné naplniť potreby svojich občanov. Práve pre tieto dôvody „slabé a zlyhávajúce štáty predstavujú hrozbu v 21 storočí, ktorá vyžaduje inštitúcie a jednanie obrozené pre 21 storočie“¹³ Týmito slovami bola zahájená vojna proti terorizmu. Vojna namierená proti štátom neschopným kontrolovať svoje územia a proti štátom, ktoré sa stali akýmsi zdrojom, kolískou medzinárodného terorizmu.

Tento príspevok ale demonštruje, že empiricky, neexistuje žiadna príčinná súvislosť alebo významná korelácia medzi zrútenými štátmi a šírením terorizmu. Naše zistenia podkopávajú základnú logiku vojny proti teroru, ku ktorej sa hlási najmä USA, Veľká Británia a ich spojenci. Cieľ vojny proti teroru, a to odstrániť globálny terorizmus a podpora demokracizácie, za účelom vytvoriť lepší ale hlavne bezpečnejší svet je nesplniteľná úloha. Samozrejme netvrdíme, že zlyhávajúce štáty nikdy nepomohli terorizmu, veď v konečnom dôsledku ani náš výskum to úplne nepoprel. Tvrdíme však, že faktory ktoré napomohli rozkvetu terorizmu nepatria výhradne zlyhávajúcim štátom, a že ich možno rovnako nájsť aj v stabilných demokraciách.

12 Simons, A., Tucker, D. The Misleading Problem of Failed States: a ‘socio-geography’ of terrorism in the post-9/11 era, „Third World Quarterly“ 2007, nr 2, s. 387 – 401.

13 Weinstein, J.M., Porter, J.E., Eizenstat, S.E. On the Brink, Weak States and US National Security, http://international.cgdev.org/doc/books/weakstates/Full_Report.pdf (13.06.2015)

BIBLIOGRAFIA

1. Fragile State Index, <http://fsi.fundforpeace.org//> (10.06.2015).
2. Filkins, D. Foreign Fighters Captured in Iraq Come From 27, Mostly Arab, Lands, „New York Times“ <http://query.nytimes.com/gst/fullpage.html?res=9B0DE2DF133FF932A15753C1A9639C8B63>, (12.06.2015).
3. Innes, M., Terrorist Sanctuaries and Bosnia-Herzegovina: Challenging Conventional Assumptions, „Studies in Conflict and Terrorism“, 2005, nr. 28:4, s. 295-305.
4. Peter R. Neumann, ICSR, <http://icsr.info/2015/01/foreign-fighter-total-syriairaq-now-exceeds-20000-surpasses-afghanistan-conflict-1980s/> (12.06.2015).
5. Rotberg, R.I. Failed and Weak States Defined, <http://robertrotberg.wordpress.com/2013/02/11/failed-and-weak-states-defined>, (10.06.2015).
6. Sageman, M., Understanding Terror Networks, University of Pennsylvania Press, Pennsylvania, 2004, s. 15.
7. Simons, A., Tucker, D. The Misleading Problem of Failed States: a ‘socio-geography’ of terrorism in the post-9/11 era, „Third World Quarterly“ 2007, nr 2, s. 387 – 401.
8. The Guantánamo Docket, <http://projects.nytimes.com/guantanamo/transfer-countries>, (12.06.2015).
9. The 9/11 Commission Report, www.9-11commission.gov/report/911Report.pdf, (12.06.2015).
10. U.S Department of State, Foreign Terrorists Organizations, <http://www.state.gov/j/ct/rls/other/des/123085.html> (12.06.2015).
11. Weinstein, J.M., Porter, J.E., Eizenstat, S.E. On the Brink, Weak States and US National Security, http://international.cgdev.org/doc/books/weakstates/Full_Report.pdf (13.06.2015).
12. Worldwide Terrorism Incident Dataset, http://www.rand.org/nsrd/projects/terrorism_incidents/about/definitions.html (10.06.2015)

Mgr. LUCIA SPISIÁKOVÁ - PhD. Candidate on Faculty of Political Science and International Relations, Department of Political Science, University of Matej Bel, Kuzmanyho 1, 97401, Banská Bystrica, Slovakia, lucia.spisiakova@umb.sk